

Geachte leden van de Raad van Lelystad,

Op dinsdag 27 januari jl. heb ik u 's avonds in de raadsvergadering medegedeeld mijn functie als wethouder per direct neer te leggen. Hierbij doe ik u hiervan de schriftelijke toelichting toekomen als u toegezegd.

De afgelopen jaren heb ik met veel inzet en betrokkenheid gewerkt aan de doelen van het raadsakkoord. Steeds hebben wij u juist, tijdig en volledig proberen te informeren over de voortgang in de portefeuilles. Het is ook geen geheim voor u allen dat er in de eerste jaren veel achterstallig werk opgeruimd is en hard gewerkt om beweging in de organisatie en de dossiers te krijgen. Een verwaarloosde organisatie, een cultuur waarbinnen mensen elkaar niet (mogen) aanspreken en onvoldoende leiderschap de boventoon speelt, aldus onderzoek. Hetgeen een onveilig werksituatie voor velen oplevert. Een opdracht die ik altijd als een uitdaging en kans voor onze hoofdstad heb gezien. De reden dat je de positie aanvaart is dat je wilt werken aan resultaten voor de inwoners van onze stad in ontwikkeling. Je zit daar nadrukkelijk niet voor jezelf.

De grote en sterke betrokkenheid van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners heb ik altijd als een zeer waardevolle en dankbare toevoeging aan mijn taak ervaren. Aan hen niets dan dank voor de tomeloze inzet en fijne samenwerking, ook als dat soms tot moeilijke keuzes leidde.

In de afgelopen jaren zijn er meerdere en ook intensieve gesprekken gevoerd met de klankbordgroep over de voortgang, de ontwikkeling en de status van de organisatie, onszelf en de problematieken waarmee alle vier wethouders hebben moeten omgaan.

Ik ben de eerste die durft toe te geven dat het raadsakkoord uitdagend was, voor mij, het college, voor de directie en de organisatie. Een nieuwe route met nieuwe verantwoordelijkheden naar de gehele raad, geen (schijn) veiligheid van een coalitie. Daarin heb ik wellicht veel gevraagd, in het enthousiasme resultaten te boeken voor Lelystad. Ja, er zijn gezamenlijk stevige gesprekken gevoerd met college en directie. Met een volwassen en resultaat gedreven organisatie als referentie zou het kunnen zijn dat de leiding overrompeld is geweest door de hoeveelheid taken en opdrachten, de snelheid van het verlangen te presteren van het college. Wellicht hebben tijd en ernstige achterstanden niet geholpen elkaar te verstaan en begrijpen. Ik besef ook dat niet iedereen hetzelfde is en dat wat voor mij geldt als uitdaging en kans het beter te doen niet altijd voor een ander zal gelden. We zijn niet gelijk, soms niet eens complementair. En dat is lastig als je wel verantwoordelijk bent maar niet bevoegd. Dat creëert scheve verhoudingen en wrijving waar dat niet nodig moet zijn omdat voor beide partijen de balans dan moeilijk te duiden is. Dit legitimeert echter nimmer zonder volwassen overleg of goed gesprek elkaar de rug toe te keren, daar zijn meerdere methoden en protocollen voor. Was de korrel van het schuurpapier te grof was de vraag. Die vind ik lastig te beantwoorden. Ik heb altijd het beste voor gehad met iedereen, mensen laten groeien, bloeien en presteren op het werk, dat was mijn insteek. Deze neem ik graag mee als feedback.

De gehele periode hebben de wethouders herhaaldelijk vastgesteld dat informatie niet altijd volledig of tijdig werd gedeeld, dat processen - procedures en werkwijze - ontbreken en de kwaliteit en consistentie van informatie onder druk staan in de organisatie en dat het bestuur onvoldoende betrouwbaar inzicht kreeg in de rechtmatigheid en doelmatigheid van onder andere financiële stromen en plannen op diverse portefeuilles. Dit is vaak genoeg besproken en gemeld. Incongruent gedrag is hierbij vaak benoemd geweest.

Deze zorgen zijn diverse keren vastgelegd en met de ambtelijke top gedeeld. Daarbij is aangedrongen op een gezamenlijk traject om te komen tot structurele verbeteringen. Zoals bij uw raad bekend zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd die duidelijk weergeven wat de kern van de problematiek in de organisatie is en duiding geven aan de cultuur die leidt tot eerder genoemde tekortkomingen. Deze zijn niet openbaar gemaakt maar u wel vertrouwelijk, ter inzage, voorgelegd.

Fouten maken mag, dat hebben wij altijd gezegd. Als (ernstige) fouten leiden tot onnodige kosten voor de stad en dus haar inwoners is het ook zaak deze transparant te rapporteren en niet achter te houden voor de portefeuillehouders, de raad en de inwoners van onze stad. Daar moet ook juist, tijdig en volledig eerlijk over gesproken kunnen worden om deze in het vervolg te voorkomen.

Dat het ingrijpend is en dat het emoties oproept in de organisatie als verandering noodzakelijk is, dat is evident. Het gaat erom wat beter kan, waar efficiency en transparantie leiden tot meer resultaat voor de stad en inwoners.

Aangezien het over maatschappelijke middelen gaat is het voor mij altijd onverstaaenbaar geweest dat hier niet adequaat op ingegrepen is. Ik heb vaker gezegd: *“zolang er kinderen zonder boterham naar school gaan, ouders de eindjes niet meer aan elkaar kunnen knopen en bezuinigingen noodzakelijk zijn is het voor mij niet uitlegbaar aan de inwoners dat dergelijke fouten intern tot zulke hoge en onnodige kosten leiden en niet ten gunste komen van de stad en onze inwoners. Dat raakt mij ten diepste, daar kun je geen verantwoordelijkheid voor nemen”*. Daar raakt het ons aller integriteit naar de inwoners en de stad. In die spiegel moet men dan ook durven kijken. Ik, de organisatie en u.

Dit gaat direct ten koste van de inwoners, de kinderen, stichtingen, verenigingen en instellingen. Dit is diverse keren nadrukkelijk geprobeerd bespreekbaar te maken in het college, met de directie en zelfs in combinatie zijn meerdere gesprekken gevoerd. Enig doel: het beste voor Lelystad en haar inwoners.

Op 23 september jl. vroeg de gemeente secretaris zelf om een bestuursopdracht met de woorden: “Formuleer voor mij een bestuurlijke opdracht van het college, dan ga ik daar mee aan de slag maar wel samen met jullie”. Er was toen al een aanleiding en eerste duiding van urgentie.

Ik wil hierbij nogmaals benadrukken dat dit geen oordeel is over de inzet of professionaliteit van individuele medewerkers of leidinggevend. Met velen heb ik heel prettig mogen samenwerken. Mensen die hard werken voor Lelystad. Die onder druk staan van het systeem.

De ambtenaren schrijven voorstellen. Het bestuur geeft sturing en richting. Het college besluit in gezamenlijkheid. Daarmee zijn alle stukken die aangeboden zijn aan de raad van het gehele college geweest en niet van een individuele wethouder, gelijk alle besluiten als genomen in deze periode door uw raad van de raad als geheel zijn. Dat is de kern van onze democratie, de meerderheid beslist in overleg, maar minderheidsrechten worden gerespecteerd. Daarbij hoort politieke besluitvorming transparant te zijn.

Wethouders veroordelen op signalen is een keuze, het is dan ook uw keuze wat u doet met hetgeen u weet en niet weet, want hoor en wederhoor is niet gepleegd. Wat ik weet zal ik dragen; Ik vind er wat van hoe de organisatie is opgezet tegen het bestuur. Ik vind er wat van hoeveel medewerkers zich meerdere keren hebben gemeld bij de wethouders (ja, bij ons allemaal, niemand uitgezonderd) over de eigen organisatie en de onveiligheid daarbinnen (Ook binnen de directie). Ik vind er wat van dat er nog steeds medewerkers zijn die letterlijk vrezen voor hun baan als je niet “de juiste kant” kiest. Ik vind dat ik deze mensen moet blijven beschermen en ik hoop dat zij nu een keer collectief opstaan en wel durven spreken. Niet voor mij, voor hen. Omdat zij er toe doen en veel beter verdienen, al die prettige en hardwerkende collega's.

Ik heb altijd geprobeerd u oprecht te informeren, ook als dat moeilijk was. Doe wat u doet ten gunste van de inwoners en de stad. U werkt hier met publieke middelen waar veel mensen al voor krom hebben gelegen. Onze inwoners verdienen een transparante overheid.

Ik wens dat u de keuze durft te maken uw verantwoordelijkheid naar de inwoners en de stad te waarborgen, de dialoog te voeren op juiste, tijdige en volledige informatie, kwaliteit, professionaliteit, openheid, transparantie en goede bestuurlijke verhoudingen, met als gezamenlijk doel een goed functionerende, betrouwbare en toekomstbestendige gemeentelijke organisatie en daarmee een transparante overheid naar onze inwoners te zijn. Nogmaals fouten maken mag, daar kun je van leren. Dan moet je ook eerlijk zijn naar de inwoners over wat er mis gaat, wat de overschrijdingen zijn, de gevolgen en wat er beter moet. Samenwerken komt alleen tot stand als partijen elkaar daarin durven aanspreken en verstaan. Ook als daarvoor ingrijpen in de organisatie noodzakelijk is, hoe vervelend ook.

Als je als wethouder dan het gevoel hebt dat er onvoldoende steun is uit de raad voor jouw positie is dat een hard gelag in de context waarin het oordeel van een deel van uw raad al had plaatsgevonden. Daar ben ik teleurgesteld over.

Onze lieve heer weet wat echt is, wat de betekenis is geweest van het werk. Ik ga er vanuit dat een aantal van u de (zeer) zorgelijke rapporten die u heeft kunnen inzien en ontvangen nog eens zult nalezen, nog eens zult nadenken over de context van het handelen, de betekenis van hoor en wederhoor, in reflectie op hetgeen er gebeurd is en wat echt goed is voor Lelystad en haar inwoners.

Ik wens u wijze besluitvorming de komende periode tot de verkiezingen en ik ben voor uw raad persoonlijk bereikbaar voor vragen, zowel op inhoud als nadere duiding.

Met een liberale groet,

Dennis Grimbergen